

Elektrotechnika

Tizenhárom nyugat-európai erősáramú elektrotechnikai cég — köztük a Hilti és az AEG — technológiai bemutatóval és kiállítással kiegészített szakmai előadásorozata kezdődött kedden Budapesten, a Hilton Szállóban. A Magyar Elektrotechnikai Egyesület által rendezett háromnapos program keretében az erősáramú szelőlőipar legkorszerűbb technológiai megoldásait mutatják be a hazai érdeklődőknek, mindenekelőtt a vezetékszerelés, kontaktusteknika, a kábelek fektetése, szerelése, valamint a szelőlőipari kisgépek témakörében. Az előadásorozat és kiállítás célja: korszerű módszerek ismertetése.

Másfél száz éves az ELTE olasz tanszéke

Ünnepsorozat a jubileumon

Magyar és olasz tudósok, valamint más nemzetiségű itálianisták részvételével háromnapos tudományos tanácskozás kezdődött kedden az Eötvös Loránd Tudományegyetemen abból az alkalomból, hogy 150 évvel ezelőtt alakult meg az akkori pesti egyetemen az olasz tanszék. Az ünnepségen megjelent a magyar és az olasz kulturális élet több képviselője, jelen volt Emilio Paolo Bassa,

az olasz köztársaság budapesti nagykövete.

Köpeczi Béla művelődési miniszter megnyitó beszédében áttekintette a magyar-olasz kulturális kapcsolatok történetét. Utalt rá, hogy számos, a magyar szellemi életben jelentős helyet elfoglaló tudós, író, költő és képzőművész tanult Bologna, Padova és Róma egyetemén, köztük a magyar humanizmus olyan kiemelkedő személyiségei, mint Janus Pannonius és Vitéz János. Kiemelte az ELTE olasz tanszékének tudományos tevékenységét, s hangot adott annak a reményének, hogy a római tudományegyetemen működő magyar tanszék központjává válhat az olasz hungarológiai kutatásoknak.

A tanácskozás első napján magyar tudósok előadásaikkal a tanszék másfél évszázados történetével foglalkoztak. Szerdán és csütörtökön az Olasz Tudományos Akadémia küldöttei a magyar tudósokkal vitautest rendeznek Humanizmus és a népi kultúra címmel.

A rendezvénysorozat keretében kerül sor a Római Tudományegyetem, illetve az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a Budapesti Műszaki Egyetem együttműködési megállapodásának aláírására.

Az ünnepi események október 7-én, az Egyetemi Színpadon, a budapesti olasz tanszék volt hallgatóinak alkotásaiból készült műsorral és a tanszék egykori, valamint jelenlegi hallgatóinak, oktatóinak baráti találkozásával ér véget.

Párhuzam

Igaza van Felföldi László muzeológusnak aki a hétvégi, a tudományegyetemen megtartott néptáncelőadás-hoz mondott bevezetőt: sokféle jelentése lehet a bemutató című választott szónak: Párhuzam. Először is, ugyanez a címe Zsuráfszky Zoltán és Farkas Zoltán egyik táneművének, mely — Halmos Béla és Sebő Ferenc zenéjével — oly fergeteges sikert aratott pár évvel ezelőtt; s amely most is szerepelt a műsorban. (A szombati és vasárnap néptáncprogramot hivatásos táncosok és zenészek adták, a Balettintézet néptáncot vezetői először vezették csoportja, akik között — szemmel láthatóan — Zsuráfszky és Farkas a vezetők, táncosként is, szellemi-művészeti irányítóként is.) De nemcsak a koreográfia címe, hanem a szöveg is, minthogy több éves szünet után lépett föl újra önálló műsorral ez a csoport, nyilvánvaló, hogy jelezni kívánják kötődésüket a hazai néptáncmozgalomnak az ő indulásukat is meghatározó eredményeihez. De egyúttal elkülönültségüket is. Különböző művészeti irányzatok, törekvések és elkötelezettségek mellett a magukét is szeretnék illeszteni, a saját törekvéseiket, a saját gondolkodásmodjukat és stílusukat.

Mielőtt megkísérelnénk választolni a kérdésre, hogy tehát mifélek az őket megkülönböztető sajátosságok, ejtsünk szót a Párhuzam, mint előadást cím másik, nézetünk szerint lényeges jelentéséről. Melyről a szombat-vasárnap szegedi műsorba válogatott tánc- és zenei művek beszéltek. Nem

Néptáncelőadás a tudományegyetemen

Gyenes Kálmán felvétele

Szatmári cigánytánc (az előtérben Németh Ildikó és Zsuráfszky Zoltán)

lehet ugyanis véletlen, hogy olyan Zsuráfszky-koreográfiai (valamint egy Timár Sándor-, és pár Farkas-mű) kerültek a programba, amelyek a főbb magyar táncdialektusok hagyományanyagából az egymással rokoníthatókat használják fel. Másrészt a szomszédos népek azon táncait választották, amelyek szintén kapcsolódnak a magyar táncokhoz, amelyek a táncoktatás magyar hatásokat fedeztet föl.

Csak néhány példát: a dél-alföldi oláhok is, a szatmári páros cigánytánc is (Zsuráfszky kompozíciói) rokon az erdélyi legényessel.

A gorálok hagyománykincséből építkező „Gurdilski tánc” láttán a mi gyors-áros táncainkra asszociálunk. A lakócsai horvát kőloban a délszláv tánc típus közt formáit egyértelműen magyáros jellegű, virtuoskodó, improvizációs szövegű, lazítják föl. Az erdélyi román haidau még a nevében is őrzi a rokonságot, ez a hajdútánc a mieinkhez is köthetik az erdélyi legényeshez is.

Íme a párhuzamok. S máris a főnti kérdés megválaszolásánál tartunk. A nemzeti karakter megfestése a tánc eszközeivel — ez lehet a csoport egyik célja. Minthogy valamennyi darabjuk az eredeti hagyománykincshez való ragaszkodó hűséget árul el, a népművészetének föltétlen tiszt-

lelete a másik vezető elv. Mivel egytől egyig nagy ügyességet, erőt, technikai tudást kívánó darabokat adtak elő, igen magas kidolgozottsági fokot, adekvát stílusban és hatásosan — valószínűleg igen szigorú technikai és stíluspróbák elé állítják magukat. Mintha az „üzlet”-hez is értenének, hiszen a legszebb tánc- és zenei nyelven előadott, a táncról és zenéről egyáltalán nem idegen mondanivalókat azért „találni” is tudják, műsorozatuk szerkesztésénél nem idegen mondanivalókat azért „találni” is tudják, felvevőképességeinkre, figyelmünk ingadozására is ügyelő programot állítottak össze.

Lehet, hogy igaz: manapság „leszálló ágba” került a hazai néptánc, a kiemelkedő eredmények óriás hullámvérései után valamiféle nyugalmas „apálykorszak” mutatkozik, talán szükségszerűen. Amíg azonban a 70-es évek középtáji virágzás nyomán ilyenféle érett gyümölcsökhöz van szerencsénk, mint a Párhuzam című előadás címmű előadás, alighanem nincs okunk túlzott pesszimizmusra.

Egyébiránt a fiatalok folytonosságigénye is bebizonyított az auditoriumban tartott bemutatón. A műsorral Pesovár Ferencre, a nemrég elhunyt táncutatóra emlékeztek.

Sulyok Erzsébet

Kubai filmhét Sajtótájékoztató

Kedden a Magyar Filmtudományi Intézetben sajtótájékoztatót tartottak a kubai filmhét alkalmából, amelyen október 4-9. között

Santiago Alvarez kubai dokumentumfilm-rendező munkáiból tartanak bemutatót a filmmúzeumban. A művész személyében olyan latin-amerikai filmrendező mutatkozik be Magyarországon, akit a szakkritika — a különböző nemzetközi fesztiválokon elért sikerei nyomán is — a kortárs filmművészet egyik legjobb dokumentaristájának tart.

A sajtótájékoztatón hangsúlyozták: amikor egy baráti szocialista ország filmrendezőjének dokumentumfilmjeiből több napos, nyilvános bemutatót rendeznek Budapesten, akkor ennél jelentőségét csak fokozza, hogy a latin-amerikai filmművészet gyakorlatilag ismeretlen Magyarországon; a néhány, eddig bemutatott film nem adhattott eddig megfelelő áttekintést. A kubai filmgyártás története a forradalom győzelme után kezdődött és a karib-tengeri országban 1959 és 1976 között mintegy másfél ezer különböző filmet készítették. Százötven új mozi épült,

Zenei naptár

Évadnyitó, kamarazenével

A Szegedi Kamarazenekari Napok első koncertjével hétfőn este, a Tisza szálló nagytermében megkezdődött az új hangversenyévad. A hagyomány szellemében, ilyenkor mindig, a városi tanács rendelkezésére készült új művek bemutatói számítanak a legérdekesebb eseménynek. Ezen az estén Kocsár Miklós Concerto-in memoriam Z. H. kürtre és kamarazenekarra című műve volt az újdonság.

Remekbe sikerült alkotás született a kürtösök számára. Bár nem versenyműről van szó valójában, hanem egy izig-veig hamisítatlan kamarazene-darabról, a kürtnek mégis oly tartalmas és igényes szólamot komponált a szerző, amely egyaránt megköveteli a magas színvonalú virtuozitást s a legmélyebb muzikalitást. Tarján Ferenc rendkívül finom, tiszta hangon, eszményien szép hangszínnel fűjt és tett eleget az említett két követelménynek.

Szólamának megformálása ugyan a zenekar érzelmi intenzitása mellett egy kissé tárgyilagosabbnak, józanabbnak tűnt, de ez mit sem von le az interpretáció értékéből, nemcsak korrektségéből. A mérsékelt és lendületesebb tempójú részek ritmikus váltakozása és a vezérmotívum — mely a szerzőnek Huszár Zoltán Csontváry-filmjéhez komponált kísérőzenéjéből ismert — sokarcú bemutatása során egy arányos, tökéletes, rendkívül jó formaezzéssel alkotott mű bemutatkozott ki. A színesen hangszerelt, áttekinthető, racionálisan rendezett, de érzelmetel, korszerű hangvételű zene mindvégig lebilincselő, szuggesztív erejű volt. Pál Tamás avatott vezénylete alatt.

Az est első felében a nyitómuzsika — korunk zenéjére mintegy ráhangolásként — Vántus István Ecloga című kompozíciója volt. A művet 1979 őszén mutatták be először Szegeden, mely az akkori kamarazenekari napokra íródott, szintén a városi tanács felkérésére. A jellegzetes vántusi hangvé-

tel, a végtelen pentatónia (a szólamok mozgásának számára tág perspektívát jelentő világban hullámzó zene) ismerős hangulatokat ébreszt a Vántus-muzsikát kedvelőkben. Seikilos sírfelirata ó-görög dallamának szelleme, a szerző szándéka szerint ott bújkál a kottafejek mögött, ám mégis az archaisztikus hangulat felsejése ellenére, újra az alföldi puszták neszező éjszakaiának atmoszféráját, vagy a jellegzetes hirtelen fellobbanó szenvedélyek vörösölő parázsát véltelen felizzani ebben a műben is. Az áttetsző szerkesztésű, levegős zene, néhány indulat-okozta sűrűsödés ellenére, idillikus nyugalmat áraszt, mit híven keltett életre a koncert együttese, a Szegedi Kamarazenekar.

A ma zenéjének megnyugtató ellenpontjaként hatott a Sin Katalin tolmácsolta Boccherini B-dúr gordónkaverseny s a zenekar által megszólaltatott Händel h-moll concerto grosso, Op. 6. No. 12. A versenymű kellemes, tetszetsző muzsikáját Sin Katalin megbízható virtuozitással, magabiztos muzikalitással tolmácsolta. A Szegedi Kamarazenekar pedig ezúttal a főiskola művész-tanárainak előnyös közreműködésével, stílusosan szólaltatta meg az üdítő barokk koncertot. Pál Tamás jól megválasztott tempói híven szolgálták a zenei karakter kibontását.

Berényi Bogáta

A kamarazenekari napok második koncertjére ma, szerdán este fél 8-tól kerül sor a Tisza szállóban. A Weiner Kamarazenekari közreműködik Gallai Attila (klarinét) és Onczay Csaba (gordonka). A műsoron Boccherini, Ránki, Weiner és Csajkovszkij művei szerepelnek.

Tannhäuser zongorán

Liszt és Wagner rajongóinak különleges élményt ígér Lázár Eszter műsora október 6-án, 17 óra 55 perckor, a rádió 3. műsorában. Hegedűs Endre zongoraművész a Tannhäuser-opera Liszt által zongorára alkalmazott átiratait játssza. A nagy mester Wagner hatalmas zenekarra írt művének hangzását kívánta zongorán kifejezni, ami

rendkívüli feladatot ró az előadóra.

A zenei világban ritkán elhangzó, szeniális műből négy részlet: a Nyitány, A vendégek bevonulása, Dal az esthajnácsillaghoz és a Zarándokkar kerül műsorra. A zeneszámokat Lázár Eszter Hegedűs Endrével készült interjúja vezeti be.

Szomszédolás

Szövetkezeti napok Szolnok megyében

Randevút adott egymásnak a három nagy szövetkezeti ágazat a szomszédban — Kunszentmártontól Tiszafüredig. Rendezvény rendezvény hátán falutól a megyeszékhelyig, bemutató, vásár, áruismertető kiállítás, étel-ital kóstoló, sportvetélkedő és brigádtalálkozó, szakmai nap és gálaest Ki-mit-tud-győztes népi együttessel és ugyanilyen címmel büszkélkedő bűvész — s mindez nem vázlat: inkább szervezés! Sajátos keveréke ez a megyei seregszemle az ipari vásárnak és a mezőgazdasági kiállításnak, a tisztességes, izléses, de bevallottan helyi érdekeket szolgáló cégek-lámnak és a közérdekű átműködés tagtoborzásnak, a szezonvégi kiürülések készletmozgató akcióinak és a vevőt-okosító-szaktanácsadásoknak.

Jelentős gazdaságpolitikai tényező Szolnok megye életében a szövetkezeti ágazat — mondják a megnyitón — s azt is, hogy alig van család, amelynek valamilyen módon ne lenne kapcsolata ipari, mezőgazdasági, vagy fogyasztási szövetkezettel — ami nem feltétlenül egészség, vagy részfoglalkozású munkaviszonyt jelent. Elég, ha valaki részjegyet váltva vásárlókönyves vevőként támogatja a szövetkezetet — mint azt az afészek esetében oly sokan teszik.

Igy pedig valóban számtalan kapcsolatlehetőség adódik a lakosság és a szövetkezetek között. Ha ezt tudom, aligha lepődök meg az egyik kisvárosban öles betűtűkkel hirdetett leértékelési reklámon, amely hírül adja, mit, meddig és persze mennyivel olcsóbban vásárolhatok ebben és ebben (meg abban) az áruházban, s nosza,

elő a megtakarított forintokat, hogy egyik fizetve kettőt kapjak — aztán mégsem sikerül semmi. Mondom, nem lepődök meg, holott egy huncut vasat sem takaríthatok meg azon kívül, amit vásárlás nélkül odahaza dugeszpenzként spóroltam össze. S miért? Mert nem vagyok szövetkezeti tag!

Világos! Be kell lépni. Váltak mondjuk egy ötszázasért „részvényt”, veszek magamnak harmincszázalékos árcsökkentéssel kilenc tizenhatos sveifolt lánykaruhát virágos rátéttel, s megtakarítok ötszázötven forint hatvanát. Visszajött az Adybankó! És még futja egy korsó Kőbányaira is. A kettő-hatvan meg? Legyen az övek. Nekik is élni kell valamilyen.

I. Zs.

Áruszállítás a DSR hajóival

Az NDK tengerhajózási vállalata (DSR) egyhetes tájékoztató programot rendez magyar partnerei részére, ebből az alkalomból sajtótájékoztatót ismertettek kedden az NDK budapesti kulturális és tájékoztató központjában a DSR tevékenységét, szolgáltatásait.

Európa egyik legnagyobb tengerhajózási vállalatának jelenleg 173 hajó van a birtokában, melyek teljesítőképessége meghaladja az 1,6 millió tonnát. A hajók javarésze igen korszerű, 50 százalékos konténeres szállításra alkalmas. Evente 12 millió tonnányi árut fuvaroznak

a tengerentúlra, illetve onnan az európai országokba. Negyszáz kikötőben fordulnak meg a DSR hajói. A DSR hajói évente hetvenezer tonnányi export-, illetve importárut szállítanak magyar vállalatok megbízásából.

Az NDK-centrumban kiállítás nyílt, ahol bemutatják a DSR tevékenységét, kikötőit, hajóflottáját. Az elkövetkező napokban a DSR képviselői tanácskozásokat folytatnak magyar külkereskedelmi és szállítványozási partnereikkel, s megvitatják a forgalom növelésének további lehetőségeit.